

European Label - kieltenopetuksen eurooppalainen laatuleima

Palkitut 2002

Kilpailuun ilmoitettiin 13 hanketta peruskouluista aikuisoppilaitoksiin. Ruotsinkielisistä oppilaitoksista hakemuksia tuli kaksi.

Jury päätyi kokouksessaan kielipäivänä 26.9.2002 palkitsemaan laatuleimalla Kauhajoen lukion ja aikuislinjan seuraavin perusteluin: Toiminta avaa opiskeluympäristön koulusta yhteisöön, paikalliseen väestöön ja työelämään, kieltenopiskelijoiden yksilölliset tarpeet otetaan huomioon, motivoivat elävät opiskelutilanteet sekä monipuoliset opiskelu- ja opetusmenetelmät.

Kunniamainintoja myönnettiin kaksi. Viittakiven opiston maahanmuuttajakoulutuksessa Hämeenlinnassa oppilaitoksessa on luotu pitkäaikainen menestyksellinen toimintamalli, toimintatapana on yhdessä tekeminen ja osallistuminen, kieli ja kulttuuri on yhdistetty toiminnassa motivoivalla tavalla ja toiminta on monipuolista.

Toisen kunniamaininnan sai Helsingfors arbis seuraavin perusteluin: Joustavat opiskelujärjestelyt, viestintäteknikan monipuolinen hyödyntäminen sekä onnistunut opiskelijoiden motivointi.

Kansallinen palkitsemistilaisuus järjestettiin 28.11.2002 Opetushallituksessa. Pääjohtaja Jukka Sarjala jakoi palkinnot.

Palkitut 2001

Kilpailuun ilmoitettiin yhteensä 24 hanketta kaikilta koulutusasteilta peruskouluista yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin. Laatuleimajury päätyi kokouksessaan 20.9. 2001 seuraavanlaiseen ratkaisuun: kolme hanketta palkitaan laatuleimalla ja viisi hanketta kunniamaininnalla.

Euroopan kielten teemavuoden 2001 päätöstilaisuus ja European Label 2001 kansallinen palkitsemistilaisuus järjestettiin Säätytalossa 12.12.2001 opetusministeriön ja Opetushallituksen yhteisenä tilaisuutena, jossa opetusministeri Maija Rask ja pääjohtaja Jukka Sarjala jakoivat palkinnot.

Seuraavassa esitellään palkittavat hankkeet perusteluineen:

LAATULEIMA

Övermarkin ala-aste, Närpiön kaupunki

- Yhteistyö koulujen välillä yli kunta- ja kielirajojen (ruotsinkielinen Närpiö ja suomenkielinen Teuva/Horon ala-aste)
- Asenteiden muuttaminen ei vain oppilaiden osalta vaan myös kodeissa

Tornion yhteislyseon lukio, Tornion kaupunki

- Kasvatus aktiiviseen monikielisyyteen yhteistyöllä yli kieli- ja valtakunnan rajojen (opettajat suomalaisia ja ruotsalaisia, opetusta myös englanniksi)

Hanken, ruotsinkielinen kauppakorkeakoulu

- Edistetään pienen eurooppalaisen kielen tuntemusta
- Edistää Itämeren alueen maiden välisiä yhteyksiä
- Metodisesti uudistava kielenopetuksen virtuaalimalli

KUNNIAMAININTA

Kantokasken koulu, Espoon kaupunki

- Luokkaopetuksen ja aineopetuksen onnistunut integraatio
- Saksan ja ranskan opiskelu jo ensimmäiseltä luokalta lähtien, A2-kielenä englanti 4. luokalta
- Natiiviopettajat osallistuneet kielenopetukseen

Olarin koulu ja lukio, Espoon kaupunki

- Reaaliaineiden ja kielten integraatio
- Erilaisten oppimistyylien huomioonottaminen
- Teemapäivänä koko koulun osallistuminen

Varkauden lukion aikuislinja, Varkauden kaupunki

- Pienillä resursseilla kehitetty monimuotoista kielenopetusta avoimessa toimintaympäristössä aikuisopiskelijoiden elämäntilanteeseen soveltuvaksi

Joensuun yliopiston kielikeskus

- Monimuotoinen tuloksia tuottanut ruotsin kielen opetuksen nettikurssi

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu

- Yhteistyö elinkeinoelämän kanssa kielikoulutusmallin (kielikoulutuskaruselli) kehittämiseksi
- Verkko-opetuksen kehittäminen ja verkkokurssien tuottaminen

Palkitut 2000

Kilpailuun ilmoitettiin yhteensä 24 peruskoulun, lukion, ammatillisen ja aikuisoppilaitoksen hanketta. Ruotsinkielisistä oppilaitoksista hakemuksia ei tänä vuonna ollut. Palkittavat hankkeet valitsi erillinen European Label 2000 -jury, jossa ovat edustettuina Opetushallituksen lisäksi opetusministeriö, Suomen Kuntaliitto, Suomen kielenopettajien liitto SUKOL ry sekä yliopistot. Juryn ulkomainen jäsen on rouva

Dagmar Heindler Itävallasta. Jury puheenjohtaja on opetusneuvos Kalevi Pohjala. Jury päätyi kokouksessaan 25.9.2000 seuraavanlaiseen ratkaisuun: yksi koulu palkitaan laatuleimalla ja kuusi oppilaitosta saa kunniamaininnan. Lisäksi Tornion yhteislyseon lukiota kannustetaan hakemaan uudelleen ensi vuonna sen jälkeen, kun projektin tuloksista on enemmän tietoa.

European Label 2000 kansallinen palkitsemistilaisuus järjestettiin Opetushallituksessa 7.11.2000. Opetushallituksen pääjohtaja Jukka Sarjala jakoi palkinnot: kunniakirjan, jonka hän on allekirjoittanut yhdessä Euroopan komission jäsenen Viviane Redingin kanssa sekä Opetushallituksen palkkion.

Seuraavassa esitellään palkitut hankkeet perusteluineen.

LAATULEIMA

Jaakko Ilkan koulu, Ilmajoki

Myöntäessään kieltenopetuksen eurooppalaisen laatuleiman vuonna 2000 ilmajokelaiselle Jaakko Ilkan koululle jury korostaa erityisesti seuraavaa:

- Koululla on 10 vuotta jatkunut pitkäaikainen menestyksellinen yhteistyö ruotsinkielisen Näpiön yläasteen kanssa (oppilasvaihto, kuntien järjestämät kesätyöpaikat) samoin kuin ruotsalaisen koulun kanssa ystävyysluokkatoimintaa; kummallakin yhteistyöllä on perheiden vahva tuki, toiminta on motivoinut ruotsin kielen opiskeluun ja tarjonnut mahdollisuuksia kohdekielisten kanssa kommunikointiin.
- Erityisesti poikien kiinnostus kieltenopiskeluun on lisääntynyt internet-kurssien ja tietotekniikan käytön myötä. Ruotsin lisäkurseja 9. luokalla valitsee 70 - 90 % ikäluokasta.
- Kielitarjonta on monipuolinen (9. luokille tarjotaan lisäkurseina saksan, ranskan, venäjän ja espanjan alkeita).

Monipuolista kansainvälistä yhteistoimintaa ja yhteistyöprojekteja on mm. Ruotsin, Unkarin ja Viron oppilaitosten kanssa.

KUNNIAMAININNAT

Myöntäessään kunniamaininnan seuraaville oppilaitoksille jury nostaa esiin jokaisesta joitakin ominaispiirteitä:

Jyväskylän normaalikoulun yläaste

Koululla on kaksi hanketta. Jury korostaa seuraavaa:

- Koulu on kehittänyt erityisesti puhekuulttuurin ja suullisen kielitaidon opetusta ja arviointia, kulttuurien välistä oppimista, yhteistyökykyä, oppimaan oppimista ja kykyä arvioida omaa työtään käyttäen mm. portfolioa ja kieltenopetuksen yleiseurooppalaista viitekehystä etenkin saksan kielessä.

- Koululla on monipuolinen ja laaja kieliohjelma ja valinnaiskursssitarjonta, jota on kohdennettu räätälintyönä erilaisille kieltenopiskelijoille ja jota on toteutettu uusia opiskelumenetelmiä hyödyntäen.

Jyväskylän Lyseon lukio

- Jury painottaa koulun erityisen laajaa ja monipuolista kieliohjelmaa: englanti, ruotsi, saksa, venäjä, latina, espanja, unkari sekä tämän myötä syntyneitä monipuolista kansainvälistä yhteistyöverkostoa.
- Innovatiivisia kieltenopetusmenetelmiä on käytetty mm. suullisen kielitaidon opetuksessa ja arvioinnissa.

Pohjantien koulu, Kuopio

- Jury korostaa koulun pitkäjännitteistä menestyksestä toimintaa kaksikielisessä (suomi/saksa) ja saksan kielen opetuksessa sekä kansainvälisiä kontakteja.

Vähä-Heikkilän koulu, Turku

- Koulussa on kaksikielistä (suomi/ranska) ja ranskan kielen opetusta, joissa käytetään monipuolisia ja vaihtelevia työtapoja.

Tytyrin koulu, Lohja

- Koulussa on yleisopetuksen oppilaita, erityisoppilaita ja maahanmuuttajaoppilaita.
- Koulun toiminta-ajatuksen "yksilönä yhdessä" mukaisesti toteutetaan kieltenopetusta erilaiset kielenoppijat huomioon ottaen käyttämällä oppimisryhmiä ja opetusmenetelmiä, joilla pyritään optimoimaan oppimistilanteet ja rakentamaan kannustavaa oppimisympäristöä
- Koulu on tehnyt uraa uurtavaa työtä dysfaattisten oppilaiden opettamisessa.

Malmin Kauppaoppilaitos, Helsinki

- Opiskelijoilla on hyvät mahdollisuudet oppia ja käyttää ammattialan kieltä.

Jokaisella opetusryhmällä on Euroopasta tai muualta maailmasta yksi tai useampia yhteysluokkia, joiden kanssa tehdään projekteja sähköpostin välityksellä.

Kielivalikoima on monipuolinen (englanti, saksa, ranska, espanja, italia, ruotsi) ja kontakteja on solmittu laajasti (USA, Kanada, Australia, Kreikka, Hollanti, Ranska, Saksa, Taiwan).

Palkitut 1999

Laatuleimahanke toteutettiin myös vuonna 1999 ja Opetushallitus vastasi Suomessa edelleen sen toimeenpanosta. Tarkoituksena vuonna 1999 oli löytää ja palkita laatuleimalla kolme innovatiivista ja tasokasta kieltenopetushanketta peruskoulusta ja lukiosta. Hankkeita palkittaessa painoalueita olivat innovatiivisuus, kieliohjelman monipuolisuus ja oppilaitosten välinen yhteistyö, vieraskielinen opetus, ala-asteen kieltenopetus, oppilaitosten kansainvälistyminen, uudet oppimisympäristöt, suullisen kielitaidon kehittäminen ja yhteistyö työelämän kanssa.

LAATULEIMA

Amurin koulu/Kansainvälinen koulu, Tampere:

ALA-ASTEEN KIELTENOPETUS

Koulussa on monipuolinen kieliohjelma ja kieltenopetusta toteutetaan yhteistyössä lähikoulujen kanssa. Koulussa on myös englanninkielisiä luokkia. Koulu on kehittänyt eteenpäin kielisalkun ideaa ja oppilaita motivoivia suorituspassoja. Suorituspassit ohjaavat oppilaita itsearviointiin ja vastuun ottamiseen omasta oppimisesta. Kielisalkkutyössä opitaan myös muiden aihepiirien integrointia kielten opiskeluun. Koulussa on myös kehitetty työskentelytapoja (diskettien, äänikasettien teko, draama). Kehittämisteema on toteuttamiskelpoinen ja valtakunnallisesti tärkeä.

Hämeenkyrön Yhteiskoulu ja F.E. Sillanpään lukio, Hämeenkyrö:

YHDESSÄ ETEENPÄIN - OPPILAITOSTEN VÄLISTÄ YHTEISTYÖTÄ

Kunnassa toteutetaan olosuhteisiin nähden laajaa kieliohjelmaa, jossa oppilaitosten välistä yhteistyötä tehdään lukion, ammatillisen oppilaitoksen ja kansalaisopiston kesken. Hanke ilmentää myös perusopetuksen vapaaehtoisen A2-kielen monipuolistavaa vaikutusta kunnan kieliohjelmaan. Ilman oppilaitosten välistä yhteistyötä kunnassa ei toteutettaisi näin laajaa kieliohjelmaa (englanti, saksa, ranska, italia). Kunnassa opetetaan myös venäjän kieltä. Hanke on hyvä esimerkki eri oppilaitosten yhteistyöstä kieliohjelman monipuolistamiseksi ja mallia on mahdollista toteuttaa koko maassa.

Kouvolan yhteiskoulun lukio, Kouvola:

LAAJA-ALAINEN KIELTENOPETUKSEN SYVENTÄMISHANKE ENGLANNIN, RANSKAN JA SAKSAN KIELISSÄ/OPPIMAAN OPPIMISPROJEKTI

Hyvä malli laaja-alaisesta kieltenopetuksen kehittämisestä. Teemoina ovat kieltenopetuksen didaktinen kehittäminen (mm. oppimaan oppimisen edistäminen Euroopan neuvoston kielenopetusprojektin pohjalta), vieraskielinen opetus, oppilaitosten välinen yhteistyö, monipuoliset kansainväliset yhteydet, suullisen kielitaidon kehittäminen ja syntyperäisten kielenpuhujien käyttäminen ranskan ja saksan kielessä sekä yhteydet työelämään. Nämä kaikki ovat mahdollisia toteuttaa muissa kouluissa.

KUNNIAMAININTA

Joensuun normaalikoulu, Joensuu:

KIELTENOPETUKSEN LAAJA-ALAINEN KEHITTÄMINEN KOKO KOULUN TASOLLA

Monipuolinen kielitarjonta ja laaja-alainen kehittämistyö, johon liittyy mm. varhennettu kielenopetus, vieraskielistä (englanninkielistä) opetusta, oppilaitosten välistä yhteistyötä, kansainvälistä yhteistyötä (UNESCO-koulu, Comenius-projekteja, ystävyyskoulutoimintaa) ja venäjän kielen valintamahdollisuus kaikilla kouluasteilla, pitkä venäjän kielen opetuksen traditio sekä oppimateriaalien kehittämistä. Hyödynnettävyys on hyvä erityisesti normaalikouluissa.

Turun normaalikoulu, Turku :

SAARISTON ETÄOPETUSPROJEKTI

Saaristokuntien kielenopetusta monipuolistetaan tarjoamalla etäopetuksena ala-asteen kouluille sellaisia perusopetuksen vapaaehtoisia A2-kieliä (saksa, ranska, ruotsi, finska), joita koulut itse eivät pysty toteuttamaan. On kehitetty kielen etäopetusmenetelmiä (videoneuvottelu, internetyhteydet) ja totutettu saaristolaiskouluja etäopiskelukäytäntöön. Hanke avaa pienille kunnille ja kouluille mahdollisuuksia monipuolistaa kielitarjontaa ja kehittää etäopetusmenetelmiä.

Ivalon yläaste, Inari:

VALINNAISET KOULUKOHTAISET KIELIKURSSIT

Kieliohjelmaa on laajennettu valinnaisten koulukohtaisten kurssien avulla, mm. matkailuenglannin kurssi, vieraiden kielen multimediakurssi, joka on motivoinut erityisesti poikia. Oppilailla on mahdollisuus käyttää kieltä kunnan turistineuvojina yhteistyössä paikallisen matkatoimiston kanssa. Paikallinen näkökulma on vahvasti mukana: Pohjoiskalotti-yhteistyö, saamen kielet, norjan kieli, venäjän kieli. Toiminta on ollut myös osa yrittäjyys-Lappi 2000 -projektia nimikkeellä portti Eurooppaan/Eurogate. Hanke on hyvä esimerkki paikallisten olosuhteiden huomioon ottamisesta ja hyödyntämisestä kielenopetuksessa.

Halikon lukio, Halikko:

NEOS = NETZWERK EUROPAORIENTIERTER SCHULEN

Teemana on eurooppalainen vuorovaikutus, jonka avulla on luotu verkosto, jolla eri oppiaineissa edistetään oppilaiden kulttuuri- ja kielellistä kompetenssia sekä Euroopan ja sen elinkeinoelämän tuntemusta. Saksan kielen projekti on hyvä esimerkki pienimuotoisesta kansainvälisen projektin toteutuksesta ja voi toimia mallina muille oppilaitoksille.

Tapiolan koulu, Espoo:

SUULLISEN KIELITÄIDON KEHITTÄMINEN JA KULTTUURITIEDON OPETTAMINEN

Koululla on monipuolinen kieliohjelma, jossa erityisesti on kehitetty pitkän ranskan opetusta. Hanke on kokonaisvaltainen suullisen kielitaidon ja arvioinnin kehittämishanke, joka kattaa kaikki koulussa opetetavat kielet. Kieltenopettajat toteuttavat suulliseen kielitaitoon tähtääviä opetusmenetelmiä sekä testaava ja kehittävä suullista kielitaitoa mittaavia arviointimenetelmiä. Malli on toimintakelpoinen ja muuallekin sovellettavissa oleva.

Palkitut 1998

LAATULEIMAT

Kitisenrannan koulu, Sodankylä

Juuret Sodankylässä - katse maailmalle

Kulosaaren yhteiskoulu, Helsinki

Arkipäivän kansainvälisyyttä

KUNNIAMAININNAT

Hollihaan koulu, Kokkola

Toiminnallinen monikulttuurisuus

Helsingin kauppakorkeakoulu

Ympäristöviestintää virtuaalisesti

Komissio julkaisee kirjan voittaneista hankkeista. Kirja ilmestyy myös suomeksi.